

Retssikkerhedsfondens årsberetning 2005-2006

Retssikkerhedsfonden blev formelt stiftet i juni 2006.

Fonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder. Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

Bestyrelsen:

Bestyrelsen består af følgende:

- Formand professor, dr.jur. Ole Espersen
- Professor Vagn Greve
- Advokat Christian Harlang
- Landsdommer Holger Kallehauge
- Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelm

Forum for retssikkerhed:

Der er i det forløbne halve år tiltrådt følgende nye deltagere i Forum for retssikkerhed:

- Seniorrådgiver Jørgen Estrup
- Professor, dr.phil. Hans Hertel
- Biskop Kjeld Holm
- Fhv. præsident for Højesteret Niels Pontoppidan
- Advokat Sune Skadegaard Thorsen

De øvrige deltagere af Forum for retssikkerhed er følgende:

Prof. Lennart Lyngge Andersen, prof., dr.jur. Flemming Balvig, lektor ph.d. Thomas Elholm, advokat Bjørn Elmquist, fængselsinspektør H.J. Engbo, prof. em., dr.jur. Ole Espersen, seniorrådgiver Jørgen Estrup, prof. Vagn Greve, prof., dr.jur. Jens Vedsted Hansen, advokat Christian Harlang, biskop Kjeld Holm, prof., dr.med. Niels Høiby, advokat Thorkild Høyer, dr.med. Torben Ishøy, landsdommer Holger Kallehauge, prof., dr.jur. Ole Krarup, tidligere byretspræsident Claus Larsen, advokat Helle Lokdam, prof., dr.phil. Anker Brink Lund, prof. Brian Patrick McGuire, prof., dr.jur. Peter Pagh, cand.jur. Ulrich Holst Petersen, seniorkonsulent cand.jur. Terese Rytter, statsautoriseret revisor Lars Skovgaard-Sørensen, prof., dr.jur. Eva Smith, advokat Sune Skadegaard Thorsen, advokat Tyge Trier, prof., dr.jur. Per Ole Träskmann, cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelm, specialkonsulent Mandana Zarrehparvar.

Fondsansøgninger:

I halvårsberetningen af 6. april 2006 fremgik det, hvilke fonde Retssikkerhedsfonden har søgt om støtte hos. Der manglede svar fra 3 fonde på daværende tidspunkt (Knud Højgaards Fond, Margot og Thorvald Dreyers Fond og Lannung Fonden).

Der er på nuværende tidspunkt kommet svar fra Margot og Thorvald Dreyers Fond, og denne har tildelt Retssikkerhedsfonden 200.000 kr. i fondsstøtte.

Lannung Fonden har meddelt, at den ikke kan imødekomme fondens ansøgning. Knud Højgaards Fond har fortsat ikke meddelt, hvorvidt fondens ansøgning om støtte kan imødekommes.

Møder i bestyrelsen

Der er i Retssikkerhedsfondens bestyrelse blevet afholdt 6 møder siden fondens oprettelse. Møderne har været med henblik på bl.a. at planlægge konferencen/seminaret (se nedenfor), diskutere fondens "ansigt udadtil" og hvorledes det offentlige kendskab til fonden kan forbedres, fondens økonomi og diskussioner om prioritering af emner, bl.a. oplæg til Forum.

På det sidste møde i bestyrelsen blev det vedtaget, at fondens officielle "startdato" er 1. juni 2006, og at vedtægterne skulle underskrives grundlovsdag 2006.

Møder i Forum for retssikkerhed

I løbet af året er der blevet afholdt 5 møder i Forum for retssikkerhed.

Møderne blev afholdt med henblik på at samle deltagerne i Forum, således at der kunne diskuteres arbejdsopgaver, tages nye initiativer samt med henblik på fordeling af opgaverne.

Møderne var produktive, og deltagerne viste stor interesse for og engagement i såvel Forum som fonden. Man har endvidere drøftet og afsendt høringssvar til justitsministeriet vedrørende ny lovgivning. Det drejer sig om lovgivning vedrørende antiterrorforanstaltninger, lovtidende og forbud mod forskelsbehandling.

Konferencen den 1. februar 2006

Fondens første officielle arrangement var en konference den 1. februar 2006 på Christiansborg. Konferencen havde overskriften ”Sikkerhed eller retssikkerhed”. Indledere på konferencen var Ole Espersen (velkomst og afslutning), Folketingets formand Christian Mejdahl, chef for PET Lars Findsen, Folketingets ombudsmand Hans Gammeltoft Hansen, tidligere MF Preben Wilhjelm, tidligere byretspræsident Claus Larsen, advokat Helle Lokdam, professor Vagn Greve og professor Per Ole Träskmann.

Retssikkerheden var til intens debat, især i forbindelse med domstolskontrol og lovgivning generelt. Ligeledes blev der bl.a. sat spørgsmålstejn ved, om befolkningen interesse for retssikkerhed er dalende.

Konferencen var vellykket på mange måder: der blev flittigt debatteret i og med politikerpanelet, der var et pænt fremmøde af tilhørere, og ikke mindst blev konferencen udførligt omtalt i dele af pressen.

Seminaret den 26. april 2006

Fondens andet officielle arrangement var et seminar omkring ”Domstolene og retssikkerheden”. Seminaret blev afholdt på Københavns Universitet og var åbent for alle interesserede.

Der var her bidrag fra: Justitsminister Lene Espersen, tidligere Præsident for Højesteret Niels Pontoppidan, tidligere byretspræsident Claus Larsen, landsdommer Holger Kallehauge, professor dr.jur. Henrik Zahle, landsretspræsident og tidligere direktør for domstolsstyrelsen Bent Carlsen, advokat Jes Anker Mikkelsen og dommer Peter Garde.

Justitsminister Lene Espersen talte om den forestående domstolsreform og fremhævede positive og negative retssikkerhedsmæssige synspunkter herved.

Ydermere blev der ytret bekymring af advokat Jes Anker Mikkelsen omkring det til tider ulige ressourceforhold mellem statsadvokaturen og den beskikkede forsvarer. Jes Anker Mikkelsen var af den klare opfattelse, at der er nogle retssikkerhedsmæssigt uforvarlige uligheder i forhold til fx princippet om ”equality of arms”.

Seminaret var i det store hele vellykket. Der var et lille, men aktivt politikerpanel. Der var imidlertid ikke så stort et deltagerfremmøde som håbet, hvorfor der bl.a. af den årsag siden hen er blevet etableret en pressegruppe i fondens regi, som skal være behjælpelig med fondens fremtidige PR (se nedenfor, afsnittet om pressegruppen).

Pressegruppen

Med henblik på at forbedre det offentlige kendskab til fonden, dens mål og dens indsatser, er der blevet etableret en pressegruppe, som skal tilrettelægge forudsætningerne herfor.

Der er enighed om, at de afskaffede retsredaktioner burde genetableres på dagbladene m.v. for at genoplive befolkningens interesse for og viden om bl.a. retssikkerheden omkring lovgivning m.v.

I forlængelse heraf blev det besluttet, at der skal iværksættes en undersøgelse omkring problematikken om høringer specielt vedrørende terrorkpakken og svarenes gennemslagskraft i Folketinget.

Undersøgelsen kan eventuelt udføres som et speciale af en journaliststuderende.

Deltagere i pressegruppen er indtil videre Ole Espersen, Anker Brink Lund, Hans Hertel og Lars Skovgaard Sørensen. Ydermere er der enighed om at få yderligere en deltager, fx Poul Smith, som vil kunne være behjælpelig i gruppen på baggrund af egen journalistisk og juridisk erfaring.

Høringer

Fonden anmodede i januar 2006 Justitsministeriet om fremover at blive inddraget i ministeriets høringer.

Herefter har fonden fået tilsendt flere forskellige forslag eller udkast til love, hvorom ministeriet anmodede om fondens udtalelse, jf. ovenfor.

Fonden har som nævnt bl.a. udtalt sig om antiterrorlovgivningen bl.a. ændringer i retspleje- og straffelov, forbud mod forskelsbehandling samt ændringer i lovtidendeloven.

Fonden har for nylig anmodet Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration om at blive høringsorgan for dette.

Kommende projekter

Der bliver til november arrangeret et møde/seminar, som skal omhandle problematikken omkring FN's og EU's terrorlister. Mødet/seminaret bliver arrangeret i samarbejde med Dansk Selskab for

International Strafferet og Europaret og lektor, ph.d. Thomas Elholm (formand for selskabet og deltager i Forum for retssikkerhed).

Ydermere vil Ole Espersen og Vagn Greve arrangere et politisk/juridisk møde om forbedringer i klagesystemet vedrørende politiet. Arrangementet skal ske i samarbejde med Nordjyske Medier i Aalborg, som netop i den senere tid har ydet en væsentlig indsats i denne henseende for så vidt angår en belysning af konkrete sager og for så vidt angår det principielle i spørgsmålet. Mødet forventes afholdt i slutningen af september 2006.

Med udgangspunkt i debatten omkring ECRI-rapporten (Europarådets Komité vedrørende racediskrimination) er det tanken at arrangere en konference eller et seminar, der skal omhandle Danmarks opfyldelse af internationale forpligtelser: bidrager Danmark i tilstrækkelig grad til et internationalt retssamfund? Forholdet til Europarådet vil blive væsentligt, men forholdet til FN's forskellige komiteer vil også være relevant. Det er håbet, at udenrigsministeren vil kunne deltage i et sådan arrangement.

Endvidere drøftedes det at afholde et møde om betydningen af domstolenes tidsforbrug (som jo kan have mange årsager), set i relation til kravet om retssikkerhed.

Endelig er det tanken, at den ovenfor nævnte undersøgelse af regeringens praksis med hensyn til høringer af organisationer m.v. vil danne grundlag for en konference. Af tidsmæssige grunde vil denne dog næppe kunne afholdes før marts/april 2007, idet forarbejderne vil være ganske omfattende. En kortfattet beskrivelse af tanken bag dette projekt findes i vedlagte bilag.

Økonomisk støtte

Fonden har i det forløbne år modtaget støtte fra Enkefru Plums Fond, Margot og Thorvald Dreyers Fond samt fra private midler.

Denne støtte har gjort det muligt at igangsætte fonden, men er ikke tilstrækkelig til den mere omfattende indsats, som fonden finder bør ske. En del af det mere udadvendte arbejde kan ske på frivillig basis, men de mere omfattende og grundige undersøgelser, som den virkeligt kvalificerede indsats nødvendiggør, har det været vanskeligt at tilvejebringe ressourcer til. Det er bestyrelsens håb, at bedre muligheder herfor vil vise sig i det kommende år.

Det har dog ikke hindret, således som det fremgår af årsberetningen, at der er taget og gennemført en række initiativer på væsentlige områder, hvilket har medført mulighed for opsamling af erfaringer med henblik på den øgede indsats, som såvel bestyrelsen som Forum for retssikkerhed anser for at være særdeles væsentlig.

Hjemmeside

Retssikkerhedsfondens hjemmeside (www.retssikkerheds-fonden.dk) er udformet på midlertidig basis. Dette skete i starten af juli, og siden fungerer indtil et lidt mere professionelt layout er udarbejdet.